

írónőnek az általa már alkalmazott szabályt.)

Ezt a könnyen feldolgozható egyértelműséget a hátsó borítóra ajánlót író Baranyi Ferenc bátorságnak nevezi ugyan, de én a kötettel szemben hoznám fel érvként. Baranyi a múlt vállalását és a hagyománytisztélet merészségét méltatja, de ezek a motívumok számomra klisés, elcsépelet képekként, kiszámítható jellemeként jelennek meg. Az olvasmányos történetek olyanok, mint a vasárnap esti filmek: elszórakoztatnak, lekötnek, amíg tartanak, de hiányzik az önmeghasonlás, a katarzis, így nem verhetnek gyökeret, nem maradnak meg a lélekben, az emlékezetben.

Mikor először lapoztam át a kötetet, az volt az érzésem, hogy Lázár Zsófia tehetséges író, remek eszközökkel és érzékkel dolgozza fel témáit, csak épp nincs komoly mondanivalója, ezért hát a már úgymint a köztudatban kerengő dolgokat vetette papírra. Az elidegenedést és a közönnyt, a magányos és elveszett embereket, valamint a megalkuvások nyomasztó terhét, miközben mi sem fontosabb, mint az én-keresés, hiszen egyéniségnek lenni kötelező.

De más vetületből pont ez lehet a cél, az irodalom feladata: a kor életérzésének lefestése. A mi időnk pillangó-lelkeit megmutatni – pon-

tosabban szembesíteni magunkat önmagunkkal. A kötet címe a záró novelláival egyezik meg, s annak egy konkrét szereplőjére vonatkozik, de rá kell jönnünk, hogy a pillangó sokkal átfogóbb szimbólum. A lepke az átváltozás, a könnyedség, negatív értelemben viszont a könnyelműség, a gyors mulandóságra ítélt hiú pompa jelképe, s mivel a fény és a láng felé vonzódik, az önpusztítás megtestesítője. Az alkotások (korunk által ihletett) alakjai e pillangó-lét különböző vetületeit példázzák.

Ezt a kötetet azoknak ajánlanám, akik metrós, buszos, vonatos útjaikra könyvvel szoktak készülni, hiszen remek intellektuális élményt nyújt, de mivel csak az általunk nap mint nap látott képeket rajzolja újra, nem szükséges hozzá elmélyedés, így nem felejtene el leszállni a megállónál.

NYOLCAS DOROTTYA

*(Hungarovox Kiadó, Budapest, 2005,
138 oldal, 1400 Ft)*

VASADI PÉTER:

Hajnal Kentuckyban

Aki a gondolatra kíváncsi a költészetben, a költészetre a gondolatban, ahogyan egymásba belefo-

gódnak, ahogyan élnek egymásban, nemigen talál neki valóbb költőt Vasadi Péternél. A gondolat és a líra összekapaszkodása persze meg lehetőségen problémás frigy – sőt: ha amaz csakis hideg tudatosság, emez pedig csakis csorduló szív, a frigy talán létre sem jöhet. Átlépni a képeken és a képzeleten a fogalmi egységesítés kedvéért: ez egyszerűen a költészet tagadása.

Vasadi Péternél épp az ellenkezője történik. Az ő ész-munkájában mindig van valami beivódott, visszafojthatatlan atmoszféra, valami alig bevallható, titkos sugalmazás, ami az igazi, a sejtekben gyökerező költészet sajátja. Ősköltő („Keresve ősi rendet ősi félelemben”), de nem a tipikus értelmezés szerint; az ő számára a létezés egyszerre érzet és eszmélet: „Kinek csakugyan van szava, / most belülről beszél. / Másképp ezentúl sem lehet” – írja egyik kitűnő versében.

Könyve, a *Hajnal Kentuckyban* jórészt tényleg belső beszéd, a szeretet és a hit csodálatos távlatával. Vagy jobban mondva olyan egység, amelyet reális látás és reális hit táplál, s amelynek igéjében a *religio* nem tekintet nélküli miszticizmus, a mindennapi élet nem csupán összedőlt szépség: „átitattál engem; igazad / kanyarog ereimben, te mész / Kafarnaumba földrésznyire / kitágult homlokom mögött, / te húzod a ha-

rangot, te / üldögélsz az oltárlépcsőn; / misémre érkezem; számban, / szememben, fülemben ráérezek / ízeidre; / te vagyok, én lettél” (*Átitattál engem*).

Ez az alkotást az erkölcsötől, a szépet a jótól elválasztani nem akaró költészet a szólásmódjára nézve is: elhatározott együttjárás. Mi jár benne mivel? A sűrű és a puhán hajló mondatok, a közbeszéd egyszerűsége a finoman adagolt artisztikummal, a megrázóan tiszta gondolat a paradoxonokkal. A Vasadi-vers a betűk rövid útján jut el a végestől a végtelenig. (De ez már talán több is pusztá stíluscselekedetnél...)

Akárhonnán is nézzük Vasadi Péter líráját, tömörsége, zeneisége, szelíd iróniája, epikus felhangjai, modernsége, vagy éppen ősisége felől – mind mögött a fedezet: az a személyes jelleg, az alanynak az a drámája, amely megmásíthatatlanná és kicselelhetetlenné teszi a költő szavait. Természetesen a *Hajnal Kentuckyban* nem maga a tökély. Hanem lejtés és emelkedés, amabból a kevesebb, emebből a több. A tökéletesség egyedi Istené. De Vasadi könyve bizony nyál méltó szolgálat az Úr előtt. Mert olyan, ahogyan csak költő szolgálhat.

KELEMEN LAJOS

(Kortárs Kiadó, Budapest, 2005,
124 oldal, 1600 Ft)

